

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității prevederilor Legii
nr. 176-XIV din 28 octombrie 1998 "Pentru modificarea
art. 4 din Legea despre obligațiunea militară și serviciul
militar al cetățenilor Republicii Moldova"*

Nr.28 din 04.07.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.78-80/28 din 08.07.2000

* * *

* M.O. , 1999, nr. 22-23, art. 89.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența :
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Ion VASILATI - judecător-raportor
cu participarea greșierului Aliona Balaban, reprezentantului
permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională Ion Creangă, în
lipsa motivată a autorului sesizării, călăuzindu-se de art. 135 alin.
(1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu
privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară publică
dosarul despre controlul constituționalității prevederilor Legii nr.
176-XIV din 28 octombrie 1998 "Pentru modificarea art. 4 din Legea
despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor
Republicii Moldova".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în
Parlament Victor Cecan, depusă în conformitate cu art. 24 și 25 din
Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 și 39 din Codul
jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 27 martie 2000 sesizarea a
fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În cadrul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională
a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii
Moldova, Guvernului, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor
Interne, Ministerului Justiției, Serviciului de Informații și
Securitate, Procuraturii Generale, Departamentului Protecție Civilă și
Situații Excepționale, Departamentului Controlului Vamal.

Având în vedere materialele dosarului și datele verificate în proces,
Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 28 octombrie 1998 Parlamentul a adoptat Legea nr. 176-XIV
"Pentru modificarea art. 4 din Legea despre obligațiunea militară și
serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova".

Prin art. I al acestei legi a fost expus într-o nouă redacție art. 4
alin. 2 din Legea nr. 968-XII din 17 martie 1992 "Despre obligațiunea
militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova"**:

** Monitorul Parlamentului R.M., 1992, nr. 3, art. 69-1.

"Gradele militare "general de corp", "general de divizie" și
"general de brigadă" se conferă de către Președintele Republicii
Moldova, la propunerea ministrului respectiv, coordonată cu comisia
permanentă respectivă a Parlamentului. Modul de conferire, de

retrogradare și de restabilire în grad a altor categorii de militari ai Forțelor Armate se stabilește de Regulamentul satisfacerii serviciului militar de către soldați, sergenți și ofițeri ai Forțelor Armate, aprobat de Guvern. La gradele militare ale cetățenilor care se află în retragere se adaugă cuvintele "în retragere", iar ale celor care satisfac serviciul în rezervă se adaugă cuvintele "în rezervă".

Art. II din lege prevede că "efectul art. 4 alin. 2 din Legea despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova se extinde asupra modului de conferire a gradelor speciale și militare supreme persoanelor cu funcție de răspundere ale Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Departamentului Protecție Civilă și Situații Excepționale și Departamentului Controlului Vamal, în măsura în care le privește".

2. Deputatul în Parlament Victor Cecan, la 14 martie 2000, a sesizat Curtea Constituțională, solicitând controlul constituționalității Legii nr. 176-XIV din 28 octombrie 1998.

Autorul sesizării consideră că conferirea gradelor militare "general de corp", "general de divizie" și "general de brigadă" de către Președintele Republicii Moldova la propunerea ministrului respectiv, coordonată cu comisia parlamentară respectivă a Parlamentului, nu concordă cu prevederile constituționale din art. 88 lit. b).

Totodată, el susține că nici art. II din Legea nr. 176-XIV nu corespunde prevederilor constituționale, observând că organele centrale de specialitate ale statului, nominalizate în art. II, sînt înființate în conformitate cu art. 107 din Constituție și activează în condițiile actelor legislative care reglementează activitatea lor, acestea prevăzînd și modalitatea de conferire a gradelor speciale și militare supreme persoanelor cu funcție de răspundere din aceste organe.

3. Raportînd dispozițiile legii contestate la normele Constituției Republicii Moldova, altor legi și acte, Curtea Constituțională relevă următoarele.

Republica Moldova este un stat de drept, în care puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, în conformitate cu prevederile constituționale (art. 6 din Constituție).

Din analiza textului Legii nr. 176-XIV rezultă că șeful statului este în drept să confere grade militare și speciale supreme prevăzute de legislația în vigoare cu condiția că propunerile respective sînt coordonate cu comisia permanentă respectivă a Parlamentului.

Curtea Constituțională consideră că această dispoziție contravine prevederilor art. 88 lit. b) și h) din Constituție, potrivit cărora acordarea gradelor militare supreme prevăzute de lege și conferirea gradelor superioare de clasificare lucrătorilor din procuratură, judecătorii și altor categorii de funcționari, în condițiile legii, sînt atribuții exclusive ale Președintelui Republicii Moldova. Din această normă constituțională reiese că șeful statului este în drept să acorde astfel de grade fără a se conforma condițiilor stipulate în legea contestată în sesizare. Curtea apreciază prevederea prin care Președintele Republicii Moldova este obligat să coordoneze propunerile pentru acordarea gradelor militare superioare și altor grade speciale superioare cu comisia permanentă respectivă a Parlamentului drept o imixtiune în atribuțiile constituționale ale Președintelui.

În conformitate cu art. 14 din Regulamentul Parlamentului*, comisiile parlamentare permanente sînt organe de lucru ale Parlamentului, înființate pentru efectuarea activității legislativului. Statutul comisiilor parlamentare permanente și modul lor de funcționare sînt stabilite de asemenea prin Regulamentul Parlamentului. Art. 27 din Regulament stipulează expres că comisiile permanente avizează proiecte

de legi și propuneri legislative, efectuează anchete parlamentare, dezbate și hotărăsc asupra altor probleme din însărcinarea Președintelui Parlamentului sau a vicepreședinților. Întrucât propunerea privind acordarea gradelor militare sau speciale superioare nu poate fi calificată ca proiect de lege și nici ca propunere legislativă, Legea nr. 176-XIV din 28 octombrie 1998 contravine art. 6, art.88 lit. b) și h) din Constituție, inclusiv prevederilor Regulamentului Parlamentului.

* M.O., 2000, nr. 59-62, art. 399.

Curtea Constituțională consideră că Președintele Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de art. 88 lit. b) și h) din Constituție, poate consulta comisiile parlamentare, ministerele, departamentele respective, alte instituții de stat privind propunerile pentru acordarea gradelor militare și gradelor speciale superioare, dar acesta este dreptul, și nu obligațiunea șefului statului.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 140 din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțională Legea nr. 176-XIV din 28 octombrie 1998 "Pentru modificarea art. 4 din Legea despre obligațiunea militară și serviciul militar al cetățenilor Republicii Moldova".

2. Prezenta Hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 4 iulie 2000.
Nr. 28.